

Aan karmelbelangstellenden,

Beste lezer,

De scholen zijn al weer tijdje gaande. De meeste mensen zijn terug van vakantie. De herfst heeft zich al weer aangediend. Dat betekent weer kortere dagen en langere avonden. Ook weer gelegenheid voor bezinnings- en verdiepingsbijeenkomsten. We hebben een gevulde agenda met 'Elia- en Karmelvieringen', met 'Literatuur en levensvragen', 'Speling lezen', 'Oecumenische bijbelcursus' en 'Stilte meditatie'. Kortom keuze volop. Weet u in ieder geval welkom!

Het bezinnings- en verdiepingsprogramma van Karmelkring Elia over najaar 2023 is samengevat in een folder. Deze folder ligt achterin de Titus Brandsma gedachteniskapel en is eveneens te vinden op onze website ([folder najaar 2023](#)).

Overlijden pater Hans Lansink, karmeliet

Op 24 september ontvingen we het bericht van overlijden van Pater Hans Lansink in het klooster te Zenderen. Veel parochianen die de toenmalige HBS op het Titus Brandsma College bezochten, kennen pater Lansink als docent geschiedenis van 1964 tot 1971. Andere parochianen kennen pater Lansink als geestelijk adviseur van de Katholieke Dordtse Gezinszorg of als aalmoezenier van de katholieke verkennersrij. Pater Lansink leidde de gesprekken bij de Dordtse filosofenkring en verzorgde daar regelmatig een lezing.

Het 'in memoriam' van Corine Mulder kunt u lezen op onze website: ([download HL](#)).

We zijn dankbaar voor wat pater Lansink betekend heeft. Op 22 september heeft hij zijn leven terug gegeven aan zijn Schepper. Hij is 94 jaar geworden.

Zijn uitvaart was op donderdag 28 september om 11.00 uur in de parochiekerk Onze Lieve Vrouw Onbevlekt Ontvangen, Hertmerweg 44 in Zenderen. De viering is terug te horen en zien via livestream: www.kerkdienstgemist.nl.

Overlijden pater Gerard Westendorp, karmeliet

Op 25 september ontvingen we het bericht dat – eveneens op 22 september- pater Gerard Westendorp op 84 jarige leeftijd is overleden. Het was een schokkend bericht. In Dordrecht kennen we pater Gerard Westendorp van de bezinningsmiddagen binnen het Centrum van Spiritualiteit, waar we in de Titus Brandsma Gedachteniskapel bijEEN waren om samen een film te bekijken en daarna – onder zijn leiding- van gedachten te wisselen.

Het 'in memoriam' van Corine Mulder kunt u lezen op onze website: ([download GW](#)).

Gerard, we danken je voor je begeleiding, je inspiratie en je zorg en warme aandacht voor ons binnen de Karmelkring Dordrecht en binnen Karmelbeweging.

Dat je nu mag rusten in jouw God.

Pater Westendorp werd uitgeleid in een gebedsviering op zaterdag 30 september om 11 uur in de parochiekerk Onze Lieve Vrouw Onbevlekt Ontvangen, Hertmerweg 44 in Zenderen. De viering is terug te zien en horen via livestream: www.kerkdienstgemist.nl

Programma/activiteiten in de komende maand oktober 2023

De filosofie van Emmanuel Levinas: dinsdag 3 oktober

Het denken van de joodse filosoof Emmanuel Levinas (1906-1995) draait steeds om het 'Gelaat van de Ander'. Een thema dat hierin meespeelt is verantwoordelijk. In dit woord zit het woord 'antwoord'. Verantwoordelijkheid is het antwoord op het appèl dat op je gedaan wordt door de Ander (bewust met hoofdletter geschreven). Deze Ander is niet God zelf, maar het 'spoor' dat God nalaat in het gelaat van onze medemens, met name de kwetsbare medemens. David Lebrun is Vlaming en pastoor in Noord-Brabant.

Spreker : Drs. David Lebrun, priester en filosoof
Tijd : 20:00 – 22:00 uur
Locatie : Parochiezaal, Slotemaker de Bruïnestraat 1, 3317 RV Dordrecht
Bijdrage` : vrije bijdrage
Organisatie : TvA parochie

Literatuur en levensvragen (1): maandag 9 oktober

Een boek lezen en samen bespreken kan een goede aanleiding zijn om over de grote en kleine vragen in het leven van gedachten te wisselen. Het boek dat we gaan bespreken is: "Papegaai vloog over de IJssel" van Kader Abdolah, Prometheus 2014, 16e druk 2015 445 blz.

De schrijver is op 31 jarige leeftijd gevlucht uit Iran en kwam op zijn 34e aan in het asielzoekerscentrum in Nederland. Hij kreeg een huis in Zwolle. Onmiddellijk stortte hij zich op de Nederlandse taal en ging schrijven in het Nederlands. De persoonlijke ervaringen in Zwolle en omgeving, o.a. in Zalk en Wilsum en langs de IJssel, die hij in dit boek beschrijft, zijn een opmaat naar de huidige situatie van asielzoekers in ons land. En als zodanig zeer herkenbaar in de huidige tijd.

Begeleiding : José ten Berge-de Fraiture
Tijd : 13:30 – 15:30 uur
Locatie : Titus Brandsma Gedachteniskapel, Nolensweg 10, 3317 LE Dordrecht
Bijdrage` : € 5,00 per persoon per bijeenkomst

Oecumenische bijbelcursus (1): dinsdag 10 oktober

Dit cursusjaar bespreken we het Boek Jesaja. Dit boek is genoemd naar de profeet Jesaja en bestaat uit 66 hoofdstukken. De eerste 39 hoofdstukken hebben voornamelijk betrekking op de profeet en zijn visioenen en uitspraken, en op zijn profetische handelingen. Vanaf hoofdstuk 40 volgen hoofdstukken over en van navolgers met de naam Jesaja.

We zullen enkele teksten bekijken en bespreken die ook in de liturgische jaarorde voorkomen. Zoals hoofdstuk 2 over het 'einde der dagen', hoofdstuk 6 over de roeping van de profeet, hoofdstuk 7 over de Immanuël, hoofdstuk 11 over de Messias, enz. De deelnemers aan de cursus mogen daarover ook voorstellen doen, ook over het tweede deel van dit boek.

We zullen samen op zoek gaan naar de betekenis van de tekst voor de oorspronkelijke hoorders en naar welke betekenis deze teksten voor ons vandaag de dag in onze cultuur nog hebben voor onze spiritualiteit.

Begeleiding : Henk Berflo
Tijd : 20:00 – 22:00 uur
Locatie : Parochiezaal, Slotemaker de Bruïnestraat 1, 3317 RV Dordrecht
Bijdrage` : € 5,00 per persoon per bijeenkomst

Eliaviering: woensdag 18 oktober

U bent van harte welkom deze Eliaviering mee te vieren. Het is een woord- en gebedsdienst. We bidden een beurtgebed en een psalm, we lezen uit het evangelie en uit de Karmelregel, doen een bezinning, luisteren naar muziek en zingen bijpassende liederen. Tijdens deze viering kunt u een eigen voorbede uitspreken. Wilt u dat de voorganger uw voorbede uitspreekt, stuur deze dan tijdig toe via:

karmelkringelia@karmel.nl Weet u van harte welkom.

Thema : "Die naar Gods gelijkenis geschapen zijn"
Voorganger : Peter Rovers
Tijd : viering 19:30–20:00 uur; inzingen circa 19:15 uur
Locatie : Titus Brandsma Gedachteniskapel, Nolensweg 10, 3317 LE Dordrecht
Bijdrage : Uw vrije gift wordt bijzonder op prijs gesteld

Speling lezen (1): zaterdag 21 oktober

'Speling' is een driemaandelijks tijdschrift voor bezinning. Het tijdschrift wil mensen begeleiden op hun spirituele zoektocht. Het wil in woord en beeld ruimte creëren voor het stellen van vragen bij de ontwikkelingen van deze tijd. In de leesgroep bespreken we onderdelen uit het nummer 2023/2 met het thema: "Vurig leiderschap"

Ook u kunt aansluiten en zich aanmelden bij Peter Rovers, e-mail: rvrsmndv@wxs.nl

Begeleiding : Peter Rovers
Tijd : 10:00 - 12:00 uur.
Locatie : Parochiezaal, Slotemaker de Bruïnestraat 1, 3317 TV Dordrecht
Bijdrage : € 5,00 per persoon per bijeenkomst

De spiritualiteit van Ignatius van Loyola: dinsdag 24 oktober

Ignatius van Loyola (1491-1556) was een adellijk kind van zijn tijd: druk met zijn carrière en maatschappelijke positie. Dat veranderde toen hij in een veldslag verwond raakte. Hij belandde in een persoonlijke en geestelijke crisis. Het bracht hem ertoe zijn leven radicaal om te gooien en te wijden aan studie en gebed. Hij stichtte een nieuwe geestelijke orde, de Sociëteit van Jezus, ook wel jezuïeten, gericht op 'spirituele vernieuwing, het zuiveren van de ziel, het corrigeren van dogmatische onkunde en het uitbannen van zonde en bijgeloof'. In de eeuwen erna stichtten jezuïeten vele universiteiten en colleges. Onze huidige paus Franciscus is lid van zijn orde, als eerste in de pauselijke geschiedenis. Wat betekent de ignatianaanse spiritualiteit voor de gelovige vandaag?.

Spreker : Drs. Ward Biemans, pater-jezuïet
Tijd : 20:00 – 22:00 uur
Locatie : Parochiezaal, Slotemaker de Bruïnestraat 1, 3317 RV Dordrecht
Bijdrage` : vrije bijdrage
Organisatie : TvA parochie

Karmelitaanse eucharistieviering: vrijdag 27 oktober

In samenwerking met het pastoraal team verzorgt de Karmelkring Elia de Woord- en Communieviering op de laatste vrijdag van de maand in de Gedachteniskapel Titus Brandsma. Deze Karmelitaanse viering, wordt deze maand voorgegaan door pastoraalwerker Johnny Tran kenmerkt zich onder andere door het openingsgebed, de beurtlezingen, het zingen van karmelliederen en momenten van stilte. Aansluitend is er voor iedereen koffie en thee in de parochiezaal.

Thema : ntb
Tijd : 09:30–10:30 uur
Locatie : Gedachteniskapel Titus Brandsma, Nolensweg 10, 3317 LE Dordrecht

Stilte meditatie: zaterdag 28 oktober

In de Karmelregel paragraaf 21 staat geschreven: "De apostel nu beveelt stilte aan" Stilte is in de Karmel spiritualiteit belangrijk. Eigenlijk is stilte in alle vormen van spiritualiteit belangrijk. We hebben stilte nodig om ons niet mee te laten slepen in het wereldse leven, de waan van elke dag waar macht, materie, hebzucht etc. onrust veroorzaken. Stilte en aandacht brengen je weer terug naar je zelf, naar God, naar vrede in je hart. Stilte kan zowel rustgevend als ook confronterend zijn. Stilte is luisteren naar wat er van binnenuit naar boven komt en stilte is mij openstellen voor de aanwezigheid van God.

Begeleiding : Gaby Vermeulen
Tijd : 09:30–12:30 uur
Locatie : Gedachteniskapel Titus Brandsma, Nolensweg 10, 3317 LE Dordrecht
Bijdrage` : € 5,00 per persoon per bijeenkomst

Vooraankondiging: Bijeenkomst Karmel West in Leiden: zaterdag 9 december
De eerstvolgende bijeenkomst in het kader van Karmel West is vastgesteld op op 9 december in Leiden. De uitnodiging zal tijdig worden toegezonden. Als u aan deze bijeenkomst wilt deelnemen kunt u zich aanmelden bij het secretariaat van de Karmel Nederland: secretariaat@karmel.nl of bij de secretaris van de Karmelkring Elia: karmelkringelia@karmel.nl

Magazine "Titus Brandsma: Heilige van de lage landen"

In het kader van de heiligverklaring van Titus Brandsma hebben de Nederlandse bisdommen en de Nederlandse Karmelprovincie gezamenlijk dit magazine uitgegeven. We hebben een aantal magazines aangeschaft. Deze magazines bieden we tegen de kostprijs van € 1,00 te koop aan in de Gedachteniskapel na afloop van de Elia- en Karmelvieringen.

Halen en brengen

Wilt u een bezinningsavond, een cursus uit een serie of een Eliaviering bijwonen en heeft u geen vervoer? Rijdt u liever niet in het donker? Komt u liever niet alleen? Neem dan even contact met ons op of stuur een mailtje naar de secretaris:

karmelkringelia@karmel.nl (of een van de bestuursleden).

We zorgen dan dat u wordt opgehaald en gebracht naar de Titus Brandsmakapel. Als u mee wilt doen om iemand bij u in de buurt op wilt halen horen of lezen we dat graag. Alvast dank!

Gebedsketting

24 Maart 2018 is er een gebedsketting voor de Karmelfamilie in Nederland gestart. De Karmelfamilie wordt gevormd door verschillende geledingen: zusters en broeders van de eerste orde, zusters van de tweede orde, Karmelbeweging, Gemeenschap van geassocieerden en belangstellenden.

Het idee achter de gebedsketting is om het samen bidden te stimuleren en te versterken. Voor elke laatste zaterdag van de maand wordt er een (nieuw) gebed gepubliceerd. Deze gebeden worden afwisselend gemaakt door iemand uit een van de geledingen.

De bedoeling is om het gebed elke laatste zaterdag van de maand – op een zelfgekozen tijdstip – te bidden. Zo verbinden we ons en vormen we met elkaar een biddende gemeenschap. Bid je mee? (<https://www.karmel.nl/gebedsketting/>).

Goede God, bron van Leven,

Verblind kunnen we door de dagen gaan,
afgesloten in ons onrustige zelf,
lege handen, een sprakeloze mond.

Verlangend om op adem te komen
laten we ons lichaam spreken,
buigen voorzichtig ons hoofd
en vouwen onze handen.

We bidden je voor moed
om over onszelf heen te kijken,
elkaar aan te zien en te ontmoeten
en daarin het Licht van jouw ogen.

*Afra van Ammers
Karmelbeweging*

De doelstelling van Karmelkring Elia

zoals missie, strategische doelen en kerndoelen, vindt u terug in onze jaarverslagen op: <http://www.karmelcentra.nl/dordrecht> onderaan de pagina.

U wilt niet verder zonder Karmelkring Elia?

De kring kan niet zonder u. U helpt haar mee aan haar voortbestaan als gemeenschap en vindplaats van eigentijdse christelijke inspiratie en karmelitaanse geestkracht door een gift over te maken op:

IBAN: NL48 RBRB 0931 1476 62 t.n.v. Stichting Karmelkring Elia Dordrecht